

(3) PIĘĆ PRZEMIAN I JEDNO NAWRÓCENIE

PIĘĆ PRZEMIAN W UMYŚLE I JEDNO NAWRÓCENIE W SERCU

- filary jego dotychczasowej wiary legły w gruzach
- musiał ponownie przeczytać Pisma w świetle (blasku pochodzącego z nieba, aby ustalić nowe horyzonty
- 5 przemian utworzyło podstawę nowego systemu religijnego

1. OD PRAWA DO ŁASKI

A. Prawo

zbawienie uzależnione od wypełnienia prawa

*„Możesz pisać to, co się tyczy sprawiedliwości,
która rodzi się z Prawa.
Kto je wypełnia, będzie żył dzięki niemu” (Rz 10, 5).*

Jak rozumowano w czasie ST

- Bóg zawarł przymierze ze swoim ludem i dał mu Prawo, aby lud wypełniając je, otrzymał wszelkie błogosławieństwa ziemskie i niebieskie.
- Prawo było traktowane jako waga, która miała odmierzać postępowanie każdego i zdecydować o wieczności
- wszystko zależało od człowieka i od jego osobistego wysiłku.
- Prawo stopniowo było uszczegółowiane, aż gdy osiągnięto liczbę 613 przepisów, spośród których wiele dzieliło się z kolei na tyle innych, tworząc niekończący się łańcuch drobiazgów, będący ciężarem, którego nikt nie był w stanie udźwignąć (Dz 15, 10).
- Prawo zamiast przemieniać serce człowieka stanowiło balast. (przepisy zachowania szabatu – błędne rozumienie III przykazania – uzdrowienia w szabatu).
- Szaweł, przeglądając swoje życie gorliwego faryzeusza, stwierdza, że Prawo nie jest w stanie zmienić serc ludzi.
- Prawo było swoistymi kleszczami, które więziły człowieka z dwóch stron:
 - kiedy wypełniam staję się pyszny (modlitwa faryzeusza i celnika)
 - jeśli doznaję porażki, potępiał sam siebie.

- *„Na tych wszystkich, którzy polegają na uczynkach Prawa ciąży przekleństwo” (Ga 3, 10).*
- To, co dawniej było dla Szawła powodem do chluby, staje się przyczyną przekleństwa i śmierci, bo człowiek usiłuje być swoim własnym zbawicielem, „litera (Prawa) zabija” (2 Kor 3, 6).

Czy więc Prawo było złe?

- Nie. Odgrywało rolę jedynie do czasu,
- było wychowawcą, który miał doprowadzić do Chrystusa (Ga 3, 24).
„Dlatego, kiedy Bóg posłał swojego Syna narodzonego z niewiasty, aby wykupił wszystkich tych, którzy podlegali Prawu” (Ga 4, 4-5).

B. Łaska

Jeśli człowiek nie zbawia się przez wypełnienie Prawa, w jaki sposób się zbawia?

- wielkie odkrycie Szawła: zbawienie jest darmowe.
- *„Biegnę, sam zdobyty przez Jezusa Chrystusa” (Flp3, 12).*

Biegł, prześladowając Jezusa, ale zanim go dopadł, został pochwycony przez niego na drodze do Damaszku. To, co było niemożliwe do wykonania dla sprawiedliwego faryzeusza jego własnymi siłami, to sprawił Jezus (Rz 9, 16).

kard. Martini: *„Ze strony Pawła nie było wysiłku, medytacji, ćwiczeń duchownych, długich modlitw ani postów. Wszystko zostało mu dane, aby stał się dla wszystkich narodów znakiem Boga miłosiernego, którego inicjatywa zawsze poprzedza nasze poszukiwania”*

„Łaską bowiem jesteście zbawieni! [...] A to pochodzi nie od was, lecz jest darem Boga” (Ef 2, 5.8).

C. Przeciwnieństwo, czyli wzajemne wykluczanie się

- Albo łaska albo uczynki; albo Jezus albo prawo
- Ewangelia jest właśnie dlatego Dobrą Nowiną, bo obwieszcza darmość zbawienia.
- Jeśli człowiek zdołałby zbawić się o własnych siłach, wypełniając dzieła Prawa, wiara w zmartwychwstanie Chrystusa nie miałaby żadnej wartości: *Jeżeli zaś usprawiedliwienie dokonuje się przez Prawo, to Chrystus umarł na darmo. (Ga 2, 21).*

D. Dowód na to, że Prawo nie zbawia: Nikt nie może go wypełnić

Usiłowanie zbawienia się poprzez wypełnienie niekończącego się łańcucha przepisów Prawa, byłoby podobne do grabienia liści w parku w kierunku przeciwnym do wiejącego wiatru. Dlatego apostoł mocno podkreśla:

- *A że w Prawie nikt nie osiąga usprawiedliwienia przed Bogiem, wynika, że sprawiedliwy z wiary żyć będzie (Ga 3, 11).*
- *Jeśli usprawiedliwienie dokonuje się przez Prawo, to Chrystus umarł na darmo (Ga 2, 21).*

Zmienił się jego obraz Boga: Pan nie siedzi już jak w sklepie przy kasie, na której liczy, aby zapłacić każdemu według jego czynów, ale jest Ojcem bogatym w miłość i miłosierdzie, który wypełnia swoją obietnicę dania ludziom swojego dziedzictwa w wolny i darmowy sposób.

2. OD OBRZEZANIA DO WIARY

A. Obrzezanie

- coś w rodzaju sakramentu inicjacji, udział w Narodzie Wybranym i wszystkich jego obietnicach.
- znak Przymierza Boga ze swoimi wybranymi
- Obrzezani uznawali się za lepszych od nieobrzezanych, których automatycznie klasyfikowali jako grzeszników,
- wybranie, świątynia, a nawet wąż miedziany zaczęły zastępować relację z Bogiem.

B. Wiara: uwierzyć w Boga i zawierzyć się Jemu

- wiara nie polega w swej istocie na wierzeniu w coś, ale Komuś.
- *„Wiem, komu zawierzyłem” (2 Tm 1, 12).*
- wiara prowadzi do życia zgodnego z tym, w co i się wierzy.

List do Rzymian jest najbardziej kompletnym traktatem na temat usprawiedliwienia przez wiarę

Rz 1-5 – usprawiedliwienie dokonuje się wyłącznie przez Jezusa

Rz 6 – chrzest jako środek włączenia w śmierć i zmartwychwstanie Jezusa

Rz 7 – umrzeć dla Prawa, aby stać się własnością Boga.

Rz 8-16 – jak żyje osoba, która przyjęła zbawienie

C. Jedno z dwojga

- Jeżeli poddacie się obrzezaniu, Chrystus na nic się wam nie przyda (Ga 5, 2).

D. Dowód: Abraham został usprawiedliwiony przez wiarę

Zuchwałym aktem wiary i zaufania w Tego, który go powołuje.

/ wiara została poczytana Abrahamowi za usprawiedliwienie (Rz 4, 9).

Obrzezanie przyszło później, jako pieczęć pochodzącej z wiary sprawiedliwości

E. Podsumowanie

- Ci, którzy wierzą, zerwali z systemem Prawa,

3. OD IZRAELA WELDŁUG CIAŁA DO IZRAELA BOŻEGO

A. Izrael – naród wybrany przez Boga

- naród szczególny, odmienny od innych

Byli narodem poświęconym i szczególną własnością Boga (Wj 19, 3-8) i dlatego trzymali się z dala od innych narodów.

- Paweł uznaje, że siedem błogosławieństw przynależy do Izraela „przybrane synostwo, chwała, przymierze, prawo, kult, obietnice i patriarchowie” (Rz 9, 4-5).
- sam szczylił się swoimi
- nie był jakimś tam prozelitą przyjętym do ludu Bożego, ale \\\ jego żyłach płynęła krew Abrahama, Izaaka, Jakuba i Beniamina.

B. Lud Boży: powszechny plan zbawienia

- Pobożnemu synowi Abrahama zostało objawione, że Bóg chce, aby wszyscy ludzie zostali zbawieni, tworząc nowy lud:

„Nie ma już Żyda ani poganina, nie ma już niewolnika, ani człowieka wolnego, nie ma już mężczyzny ani kobiety, wszyscy bowiem jesteście kimś jednym w Chrystusie Jezusie. Jeżeli należycie do Chrystusa, to jesteście też potomstwem Abrahama” (Ga 3, 28-29).

Synami Abrahama nie są potomkowie według krwi, ale ci, którzy są posłuszni Słowu Bożemu:

Zrozumieć zatem, że ci, którzy polegają na wierze, ci są synami Abrahama. (Ga 3, 7).

C. Jedno z dwojga

Szawel z Tarsu musi wybrać między dalszym szczyceniem się z tytułu rodowodu czy też darem wiary, która czyni go uczestnikiem nowego ludu Bożego. Albo lud lepszy od innych, albo lud obietnicy.

D. Dowód: dwaj synowie Abrahama

Abraham miał dwóch synów: jednego z niewolnicy, drugiego z wolnej (Ga 4, 22).

Z klasyczną erudycją wnikliwego specjalisty hermeneutyki ze szkoły Gamaliela przedstawia swoją tezę za pomocą argumentu biblijnego, którego nikt nie potrafi obalić: Abraham miał dwóch synów. Izmael, który narodził się z osobistego wysiłku człowieka i który uosabia Prawo. Był synem Abrahama i jego niewolnicy Hagar i stał się także niewolnikiem. Drugi syn, Izaak, narodził się z obietnicy i był dziedzicem błogosławieństw. Nie wystarczyło więc mieć ojca Abrahama, trzeba było jeszcze narodzić się z obietnicy Bożej.

Powiedzcie mi wy, którzy chcecie żyć pod Prawem, czy Prawa tego nie rozumiecie? Przecież napisane jest, że Abraham miał dwóch synów, jednego z niewolnicy, a drugiego z wolnej. Lecz ten z niewolnicy urodził się tylko według ciała, ten zaś z wolnej - na skutek obietnicy. Wydarzenia te mają jeszcze sens alegoryczny: niewiasty te wyobrażają dwa przymierza; jedno, zawarte pod górą Synaj, rodzi ku niewoli, a wyobraża je Hagar: Synaj jest to góra w Arabii, a odpowiednikiem jej jest obecne Jeruzalem. Ono bowiem wraz ze swoimi dziećmi trwa w niewoli. Natomiast górne Jeruzalem cieszy się wolnością i ono jest naszą matką. Ga (4,21-26)

Nie jesteśmy synami Bożymi według ciała, ale synami obietnicy (por. Rz 9, 8)

Szawel zmienił się. Jego duma opiera się od tej pory na darze wiary, która czyni go członkiem prawdziwego Izraela Bożego (Ga 3, 25-26).

4. OD ZAWZIĘTEGO PRZEŚLADOWCY DO NIEZMORDOWANEGO APOSTOŁA

A. Prześladowca

Jego faryzejska gorliwość wymagała, aby prześladował chrześcijan:

- *Z niezwykłą gorliwością zwalczałem Kościół Boży i usiłowałem go zniszczyć, jak w żarliwości o judaizm przewyższyłem wielu moich rówieśników (Ga 1, 13-14).*
- w swoim fanatycznym dążeniu do zlikwidowania tej dżumy posunął się tak daleko, że zlekceważył swojego dawnego mistrza Gamaliela, doradzącego, by zostawić w spokoju uczniów, ponieważ jeśli chodziło o ideę ludzką, upadłaby sama a jeśli było to dzieło Boże, nic nie będzie go w stanie pokonać (Dz 5, 35-39).
- Dla Szawła nie istniało zawieszenie broni. Musiał wytępić tę dżumę, ponieważ kłol nie może rosnąć wraz z pszenicą.

B. Apostoł

- Gdy jednak spodobało się Temu, który wybrał mnie jeszcze w łonie matki mojej i powołał łaską swoją, aby objawić Syna swego we mnie, bym Ewangelię o Nim głosił poganom (Ga 1, 15-16).
- kapitułuje bezwarunkowo, padając do stóp i uznaje „*O głębokości bogactw, mądrości i wiedzy Boga! Jakże niezbadane są Jego wyroki i nie do wyśledzenia Jego drogi!*” (Rz 11, 33).
- *Dzięki składam Temu, który mię przyoblekł mocą, Jezusowi Chrystusowi, naszemu Panu, że uznał mnie za godnego wiary, skoro przeznaczył do posługi mnie, ongiś bluźniercę, prześladowcę i oszczercę (1 Tm 1, 12-13).*
- *Nie jest dla mnie powodem do chluby to, że głoszę Ewangelię. Świadom jestem ciężącego na mnie obowiązku. Biada mi, gdybym nie głosił Ewangelii! (1 Kor 9, 16).*

C. Jedno z dwojga

Przyjęcie nowej misji niesie ze sobą w nieodłączny sposób \\\yrzecznie się dotychczasowej postawy teologicznej. Będzie musiał i płacić cenę przejścia od prześladowcy do prześladowanego, liory jest zawsze zagrożony aż do okoliczności bliskich śmierci.

D. Dowód

Kiedy ktoś podaje w wątpliwość autentyczność jego apostolatu, wysłannik Chrystusa odwołuje się do dowodów.

- Na pierwszym miejscu do faktu, że widział Pana Jezusa.
- W drugim rzędzie do założonych przez siebie wspólnot, które są pieczęcią uwierzytelniającą jego posługiwanie.

Nie wchodzi w grę inne argumenty niż fakty.

5. OD NIEPOSZLAKOWANEGO FARYZEUSZA DO GRZESZNIKA, KTÓREMU PRZEBACZONO

A. Faryzeusz bez zarzutu

- *„W stosunku do Prawa - faryzeusz, co do gorliwości - prześladowca Kościoła, co do sprawiedliwości legalnej – stałem się bez zarzutu (Flp 3, 5-6).*
- Szawel wypełniał starannie każdy z 613 przepisów Praw żydowskiego.
- jego problem nie polegał na tym, że był rygorystyczny w wypełnianiu Prawa, ale że uważał, iż należy musi zbawienie, zdobyte jego własnymi zasługami.

- być faryzeuszem zaczęło więc oznaczać to samo, co zbawiać się samemu i uważać się za doskonałego wobec Boga i ludzi.

B. Grzesznik, któremu przebaczone

- jednym z nieomylnych znaków autentyzmu spotkania ze Sprawiedliwym jest to, że osoba doświadcza miłości i świętości Boga. W obliczu tego cudu odkrywa jednocześnie swój grzech i konieczność, aby mu przebaczone.
- *„Nauka to zasługująca na wiarę i godna całkowitego uznania, że Chrystus Jezus przyszedł zbawić grzeszników, spośród których ja jestem pierwszy” (1 Tm 1, 15).*
- Tam gdzie obfitował grzech, jeszcze obficie rozlała się łaska (Rz 5, 20).

C. Jedno z dwojga

- albo dalej ufać swoim dobrym uczynom i zasługom osobistym, albo zaakceptować swój grzech i powierzyć się przebaczeniu miłosiernego Boga.
- będzie podkreślał mocno: „wszyscy zgrzeszyli” (Rz 3, 23).

6. NAWRÓCENIE ZE SŁUGI NA SYNA

- *„A zatem nie jesteś już niewolnikiem, lecz synem” (Ga 4, 7).*
- Przemiana Szawła nie nastąpiła wtedy, gdy zmienił swoje koncepcje je doktrynalne, ale wówczas gdy zmieniło się jego życie.
- Jednak nie chodzi o nawrócenie z grzesznika na sprawiedliwego, gdyż Szaweł już wcześniej jako gorliwy faryzeusz wiernie wypełniał Prawo i zachowywał skrupulatnie wszystkie przepisy Prawa.
- Nawrócenie było przejściem od posłusznego sługi do syna z prawem do dziedzictwa. Przyjrzyjmy się na czym ono dokładnie polegało.

A. sługa

- zobowiązany do przestrzegania przykazań swego pana.
- boi się kary za to,
- swojego pana uważa za władcę, który narzuca mu arbitralnie swoją wolę.
- pod koniec dnia nie siada za stołem rodzinnym, ale zakłada fartuch i posługuje.

B. Syn

- nie boi się swego ojca, ale woła do niego Abba!
- nie wystarczy wypełnić przykazania, trzeba jeszcze wiedzieć, że jest się umiłowanym synem właściciela pola.
- jest świadomy, że ma prawo do dziedzictwa swego ojca. Taka świadomość zmienia wszystko radykalnie.

D. Dowód

Nie otrzymaliście przecież ducha niewoli, by się znowu pogrążyć w bojaźni, ale otrzymaliście ducha przybrania za synów, w którym możemy wołać:

«Abba, Ojcze!» (Cały Rz 8, 15)

Na dowód tego, że jesteście synami, Bóg wysłał do serc naszych Ducha Syna swego, który woła Abba, Ojcze! (Ga 4, 6-7)

Jeżeli zaś jesteśmy dziećmi, to i dziedzicami: dziedzicami Boga, a współdziedzicami Chrystusa (Rz 8, 17).